bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***
2020

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Кіші жүз ханы Әбілқайырдың Ресей бодандағын қабылдауы себептері мен мақсаттары

ЖАРИЯЛАНДЫ 30.01.2020
СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/90822/

7.2А XVIII ғасырдың басындағы Қазақ хандығы	Б.Өтеп атындағы мамандандырылған«Өнер» мектеп-интернаты КММ
Күні:	
Сынып:	8
№5 Сабақ тақырыбы	§9. Кіші жүз ханы Әбілқайырдың Ресей бодандағын қабылдауы себептері мен мақсаттары
Сабақ негізделген оқу мақсаты	7.3.2.2 – Қазақ хандығының сыртқы саясатының нәтижелерін анықтау
Сабақмақсаттары	Кіріктірілген білім беру бағдарламасы негізінде топтық оқыту әдістемесі арқылы үштілдік мақсатты жүзеге асыру. Қазақстан тарихы пәні мен тілді кіріктіріп оқыту әдісі,нақты, айқын қойылған стратегиямызда мақсат пен міндет көрсетілген.Оқушылардың ағылшын тілі пәніне деген қызығушылығын арттыру, кіріктіре отырып өтуде оқушылардың ағылшын тілінде сөйлеуі, түрлі әдіс-тәсілдерді тарих сабағында қолдану арқылы оқушылардың білімін жетілдіру. **Барлық оқушылар:** Ресейге қосылудағы Әбілхайыр ханның ұстанған саясатын талдау **Көпшілігі орындай алады:** Ресей билігін мойындауда Әбілхайырдың көздеген максатын тұжырымдау **Кейбір оқушылар орындай алады:** Әбілхайыр ханның қазақ тарихындағы алатын орнын болжау
Ойлаудағдысы	Блум таксаномиясы: білу,түсіну
Бағалаукритерийлері	РесейгеқосылудағыӘбілхайырханныңұстанғансаясатынталдайды. РесейбилігінмойындаудаӘбілхайырдыңкөздегенмаксатынтұжырымдайды Әбілхайырханныңқазақтарихындағыалатынорнынбіледі.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Тілдікмақсаттар	**Оқылым:** Тақырыпқа байланысты мәтіндерді оқиды және зерттейді,сыныптастарымен бірлесе отырып қорытындылайды. **Тыңдалым:**XVIII ғасырдағы Қазақ хандығының сыртқы саясатындағы оқиғаларды бейнебаяннан тыңдайды. **Айтылым:** Қазақ хандығының сыртқы саясатының нәтижелерін айтады. **Жазылым**: Тақырыпқа байланысты тапсырмалар мен және тірек сөздерді дәптерге жазады. **Сыныптағы диалог/жазылым үшін пайдалы бірліктер** **Талқылауға арналған тармақтар:**Кіші жүз ханыРесей бодандығын қабылдауды? **Сіз неліктен...екенін айта аласызба?**Ресей бодандығының салдары? **Жазылым/диалогқа қажетті тіркестер:** Ресей бодандығының себебі... **Пәнге қатысты лексика мен терминология:** Тарих, бекініс, шеп(бекет), бодан, тәуелсіздік, елші, ант,экспедиция. История, крепость, станция(линия), подчиняться, посол, присяга, независимость, экспедиция. History, fortress, shout(station), bodyguard, independence, the ambassador, oath, expedition.
Құндылықтарға баулу	**Өз өзіне және айналадағы адамдарға құрмет:** Ұлттық мәдениетке, құрметпен қарау, сын тұрғысынан ойлай білуге,алған білімінен қорытынды шығара білуге баулу. **Ұлттық құндылықтар:** «Рухани жаңғыру» бағдарламасы, «Мәңгілік ел» идеямызды құрметтеуге,отаншылдық рухқа баулу.
Пәнаралық байланыстар	Қазақ әдебиеті,дүниежүзі тарихы, география,ағылшын тілі.
Алдыңғы білім	XVIII ғасырдың басына дейінгі қазақ-орыс қатынастары.

Сабақтың жоспарланған кезеңдері	**Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет**	**Ресурстар**

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтың басы **10 мин.**	1.Сәлемдесу 2. Түгелдеу сыныпқа көңіл бөліп,ынтымақтастық ахуал тудыру 3. Түрлі түсті қағаздар арқылы топқа біріктіру I- топ II-топ III-топ IV- топ **Тапсырма — 1. «Кім жылдам әдіс»** ***Жекелей жұмыс*** **Мақсаты:**Оқушылардыңжинақталған білімдерін пайдалана отырып, сөздік қорларын толықтыру, ауыз екі тілде ойын еркін жеткізуін пәнге деген **қызығушылығы мен белсенділігін арттыру мақсатында** үй тапсырмасын сұрау **«Себеттегі көкеністерден ала отырып» берілген бір** сұраққа жауап береді. 1.XVIIғасырдың 40 жылдарынан бастап, Қазақ хандығына қауіп төндірген мемлекет: *(Жоңғария)* 2.1715 жылы Тәуке өлгеннен кейін оның мирасқоры: *(Қайып)* 3.Қазақстанға жойқын жорықтар ұйымдастырған Жоңғарияның мақсаты: *(Қазақ елінің тәуелсіздігін жойып, ұлан-байтақ жерді өзіне қарату)* 4.1710 жылы қазақ жүздерінің белгілі өкілдері бас қосып, жоңғарларға соққы беру мәселесін талқылаған жер:*(Қарақұм)* 5.1723 ж. Жоңғарияның барлық күш – қуатын қазақ еліне қарсы жұмсауға мүмкіндік алуының себебі: *(Цин императоры Кансидың өлімі)* 6.Қазақ халқының қасіреті болған «Ақтабан шұбырынды»: *(XVIII ғ. 20 жылдары)* 7.Тарихта қазақ-жоңғар соғысы қанаша жылға созылды?*(100 жылға)* 8.Жоңғарлардан қашқан Орта жүз рулары үдере көшті: *(Самарқанға)* 9.Жоңғар шапқыншылығынан қатты ойрандалған: *(Жетісу)* 10.Қазақтардың қалмақтарға Бұланты өзенінің бойында соққы беруі: *(1726жылы)* 11.Аңырақай түбінде барлық жасақтарға қолбасшылық жасаған: *(Әбілқайыр)* 12.Аңырақай шайқасы болды: *(1729-1730 жылдары)* 13.1726 жылы болған «Қалмақ қырылған» шайқасының маңызы: *(Қазақстанның солтүстік-батысы азат етілді)* 14.1728 жылы қазақ жасақтарының жоңғарларды талқандауының басы болған оқиға: *(Қалмақ қырылған)* 15.Жоңғарларға қарсы күресте қол бастап, ерекше көзге түскен қазақ батыры: *(Бөгенбай)* 16.Болат хан өлгеннен кейін, аға хандыққа таласқан қазақ хандары: *(Әбілқайыр)* 17.Аякөз өзені жағалауында қазақтардың жоңғарлармен соғысы: *(1717жылы)* 18.Жоңғарлардың Ташкент пен Түркістан қалаларын басып алуы: *(1724-1725жылы)* 19.Қазақстанның оңтүстігіндегі Ордабасы тауының маңына қазақ жасақтарының жиналуының себебі: *(Бұл жер Жетісуды азат ету үшін жақын болды)* 20.Топонималық мәліметтер бойынша қазақ жасақтарының Ордабасы тауында *(Шашыраңқы ұрыс тактикасымен ұйымдастырылды)* 21.XVIIғ. 1 жартысында қазақтардың Ресейге қосылуын ұйымдастырушы: *(Әбілқайыр хан)* 22.1715 жылы Ямышев көлінде салынған бекіс *(Ямышевск)* 23.Жоңғарлардың тұқиылдан шабуыл жасаған жыл *(1723 жылы)* 24.1714-1720 жылы патша өкіметінің Ертіс бойына әскери бекіністер салудағы басты мақсаты*: (Қазақ өлкесін біртіндеп жаулап алу)* 25.Қазақтың төбе биі кім? *(Төле би)* 26. Қазақ хандығы құрылған жылдар*? (1465 — 1466 жылдар)* **ҚБ:Вербальді бағалау** **Мақсаты:** «өте жақсы», «жақсы», «жарайсың», «сіздің қолыңыздан келеді» секілді бағалау арқылы оқушылардың ішкі уәжін ояту, ілгерілендіру, сүйемелдеу. **Тапсырма-2**(4 топқа беріледі) **«Мозаика» әдісі** **Мақсаты:**сәйкестендірукөрсету, сұрақтар топтамасымен жұмыс істеп, түсіндіру. *Тәуке ханның тұсында ………… аталды.*(алтын ғасыр)* * XVII-XVIII ғасырларда болған ……………. шапқыншылық.*(жоңғар)* * 1726 жылы Бадам өзені алқабында болған ………….жиын*(Ордабасы)* * «Ақтабан шұбырынды,Алқакөл сұлама» кезінде дүниеге келген ән……….. *(Елім-ай)* **Тапсырма -3.** **«Миға шабуыл» әдісі** **Мақсаты:** Оқушыларды жаңа білім қабылдауға және игеруге белсенділендіру,тақырып бойынша ой қалыптастырып,өз мақсаттарын айқындайды. <u>Қандай сурет көріп тұрсыңдар?</u> (оқушылар ребус арқылы қарай,өз ойларын ортаға сала тақырыпты ашады) **Видеоролик көрсетіледі**	Оқулық, суреттер, топқа бөлуге арналған түрлі түсті қағаздаржәне әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс, стикер. Мадақтау арқылы

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтыңортасы **25 мин** Қорытындылау жинақтау	**Постер қорғау әдісі** **Мақсаты:** Оқушылар топпен жұмыс жасау арқылы,ойын ортаға салып тапсырманы ашады және оқулықты қолдана отырып өз түсінгендерін постерге түсіреді. **Тапсырма — 4.** **«Конверттегі сұрақ»** **І-топ.** Қазақ жүздерінің жалпы жағдайын анықтайды **ІІ-топ.** Әбілқайырдың ханның саясатын анықтайды **ІІІ-топ.**Кіші жүз қазақтарының Ресейге елшілігін Сипаттайды **IV- топ.** Ресей бодандығын мойындаудың тарихи маңызын ашады **ҚБ: «Бас бармақ» әдісі.** **Мақсаты:**І- топ оқушылары сабақ айтып болған соң, ІІ- топ оқушылары,сол топтың оқушыларына бас бармақ арқылы бағалап отырады. **Тапсырма-3** **«Суретпен жұмыс» әдісі** **Мақсаты:**Суреттегі бейнені табады және сипаттайды 1.Өзінің даналығы арқасында ел арасында «әз — …..» деген атқа ие болған хан?*(Әз- Тәуке)* 2. Ресейге алғаш қосылуға ниет білдірген хан?*(Әбілқайыр)* 3.Ресей императрицасы кім?*(Анна Ионновна)* Оқушыларға ақпен қара қағаз көрсетемін,салыстырмалы түрде мағанасын сабақпен байланыстыра отырып ашады.	Оқулық Алматы мектеп Постер
Сабақтыңсоңы **5 мин**	**Рефлекция:** **Үйгетапсырма:** «ҚазақелініңРесейимпериясынақосылуынзардаптары» туралы 10 сөйлемнентұратын эссе жазу Критерий: 1.Эссе 10 сөйлемнентұруытиіс.Тақырыптыңашылуы 2. Қазақстанды Ресейи мпериясының бейбіт түрде отарлауына дәлел келтіру 3.Жеке өзінің қорытынды пікірі	стикер

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.